

Lékaři bez hranic?

Miloš Balabán

V uplynulých dnech protestní akce slovenských lékařů ochromila na několik dní provoz slovenských nemocnic. Na tento sociální konflikt, kdy slovenští lékaři požadovali, podobně jako jejich čeští kolegové počátkem roku, zvýšení svých platů, reagovala slovenská vláda vyhlášením nouzového stavu.

Jedná se o postup tváří v tvář krizové situaci snad pochopitelný, i když v demokratické zemi by se možná mělo v případě vypuknutí sociálního konfliktu velmi zvažovat, zda je úplně nezbytné sáhnout k takovému zásadnímu kroku.

Méně pochopitelný je ale postup české strany, která udělala z protestní akce slovenských lékařů v Čechách možná větší (i mediální) drama než na Slovensku. Podnětem byla žádost slovenské vlády o vyslání lékařské pomoci. A protože se zřejmě dalo očekávat, že „civilní“ lékaři se k poskytnutí pomoci postaví velmi rezervovaně, což se i stalo, byla aktivována Armáda České republiky a vláda schválila vyslání 30 armádních lékařů na Slovensko.

Premiér Nečas tento postup zdůvodnil slovy, že „není úkolem vlády ČR, aby analyzovala a s prominutím pitvala to, zda důvody vyhlášení nouzového stavu jsou takové nebo onaké, zda jsou oprávněné více nebo méně, zda je to adekvátní nebo není adekvátní reakce. Vycházíme z toho, že nás spřátelený stát požádal o pomoc a my považujeme za svoji povinnost tuto pomoc poskytnout. Je to úplně stejné, jako kdyby došlo k případu povodní.“

Já si to tak ale úplně nemyslím. Bylo možná na místě ony důvody poslání více „pitvat“ a zvažovat.

Nasadit armádu, resp. armádní lékaře jednoho státu, byť i spřáteleného, jako další aktéry zmíněného sociálního konfliktu, a to na jedné straně společensko-politického sporu, kdy mohou být naši vojenští lékaři vnímáni jako stávkokazi, spíše považuji za zasahování do vnitropolitických záležitostí Slovenska.

A je to naprosto něco jiného než případ povodní nebo jiné velké přírodní katastrofy typu vichřice nebo velké dopravní či technologické havárie.

Naštěstí se zdá, že „operace“ s vysláním našich vojenských lékařů skončí velmi rychle díky kompromisu mezi vládou a lékaři. Přesto by ale bylo záhodno se k věci u nás vrátit. Třeba i proto, abychom si přesně ujasnili, kdy a k čemu je možné použít armádu, resp. její specialisty.

V možné budoucí sociálně výbušné atmosféře nejen na Slovensku, ale i u nás to vůbec není triviální záležitost. V tomto konkrétním případě lze jen doufat, že po této vojenské akci nezůstane v česko-slovenských vztazích, resp. v jedné významné profesní skupině pocit hořkosti.

(autor je bezpečnostní analytik)